

M²⁰¹⁵ONS

24.01 > 12.04

LES ANCIENS ABATTOIRS

MONS

SUPERSTAR!

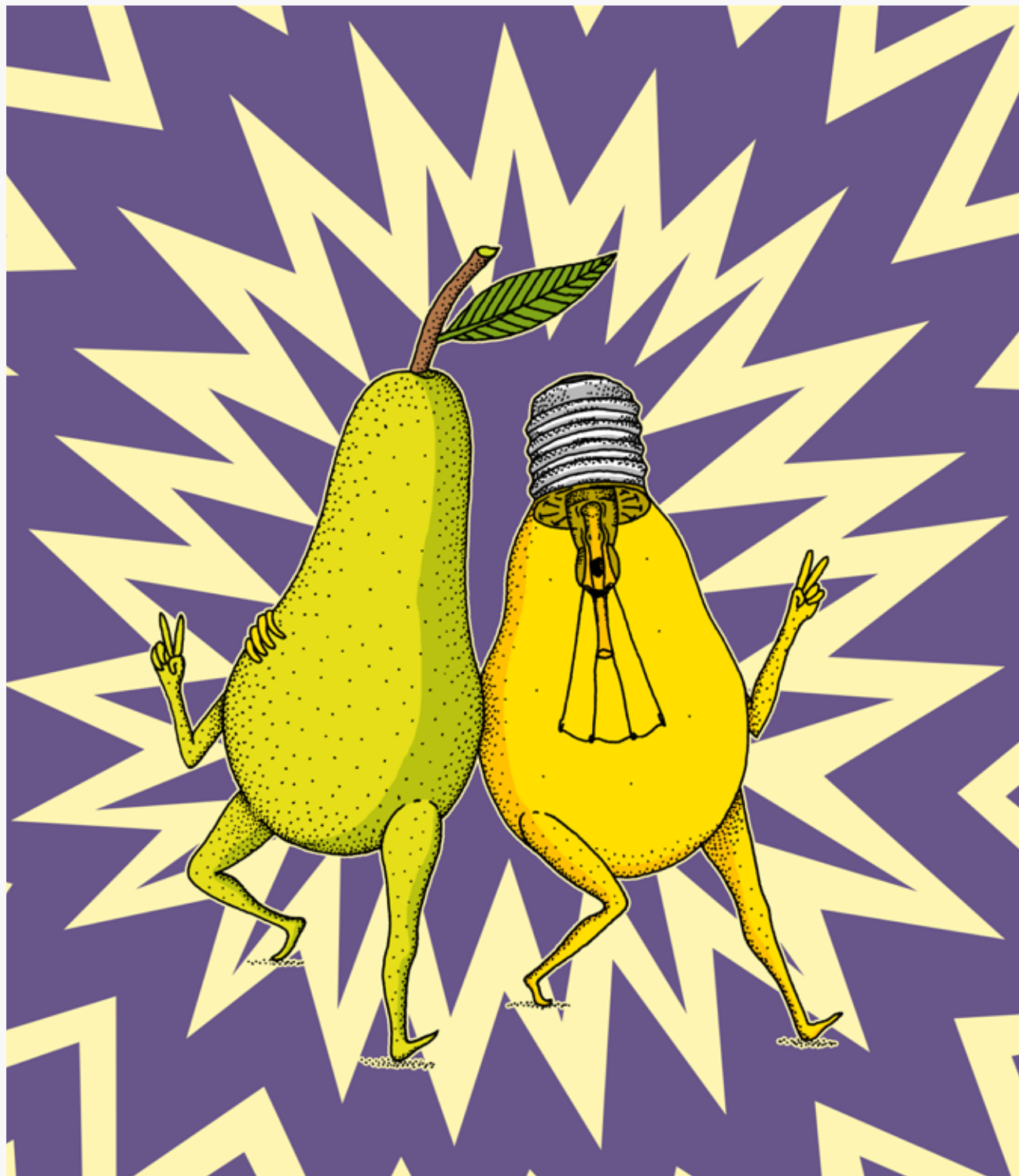
**EEN LAND VAN UITVINDERS
EN INNOVATIE.**

PERSDOSSIER

**MONS 2015
CULTURELE HOOFDSTAD
VAN EUROPA**

programma
op mons2015.eu

ZAT. 24
01
2015

ZON. 12
04
2015

PERSBERICHT

TENTOONSTELLING

Coördinatie
Isabelle Delvaux en Charlotte Benedetti

Persopening
Vrijdag 23 januari 2015

Locatie
Anciens Abattoirs, Mons

Aan de oorsprong van elke uitvinding ligt een zoekende man of vrouw. Naar hun verhalen gaan we op zoek in *Mons Superstar!*, een niet te missen begin van dit Europese culturele jaar. Een reis in de tijd op zoek naar maffe of weloordachte, gewonnen of verloren weddenschappen, van gepassioneerde uitvinders, overtuigde idealisten of pragmatische ingenieurs. Ze hebben gemeen dat ze allemaal hebben bijgedragen tot de wijziging van de contouren van hun stad, hun land, hun continent, of zelfs hun planeet!

Hoopvol en dapper. Jean-Charles Houzeau, een briljante wetenschapper en directeur van het Observatorium van België, is ook een humanist die strijdt tegen de Amerikaans slavernij in volle Secessieoorlog, vaak op gevaar voor eigen leven. Nicolas Hardenpont heeft niets anders gedaan dan de sappige peer uitvinden zoals we die vandaag de dag kennen! Isabelle Blume heeft lang voor de anderen gevochten om de vrouw een plaats te geven in de maatschappij. Charles Malapert, een gepassioneerd astronoom gaf zijn naam aan een maankrater...

Deze tentoonstelling kiest voor een interactieve aanpak waarbij op een speelse manier kennis wordt opgedaan via een parcours dat gebruik maakt van de nieuwste technologieën. Innoveren, vernieuwen: deze thema's staan dan ook centraal tijdens uw ervaring als bezoeker. Zoeken, ontdekken, kennis en geschiedenis, van diep uit de ondergrond van de stad tot helemaal tussen de sterren, met onderweg een bezoek aan de peren-boomgaard... Adem diep in en duik in het hart van Mons, Superstar!

Als kroon op het werk worden ook de inwoners van de streek in de schijnwerpers gezet met bijzondere portretten door Olivier Cornil. Zij zijn de (te) vaak onopgemerkte helden die vandaag de motor zijn van het grote laboratorium dat de stad Bergen is.

Een productie van de Stichting Mons 2015, UMONS, UCL-Mons, De Staatsarchieven te Bergen, Koninklijke Bibliotheek van België, Koninklijk Museum voor Midden-Afrika, Federaal Wetenschapsbeleid en de Museumpool van de stad Bergen.

^
Nicolas Hardenpont
Annales de pomologie belge et étrangères, publiées par la Commission royale de pomologie, Brussel, F. Parent, volume 3, 1855.
Collectie Koninklijke Bibliotheek van België.

DE TENTOON- STELLING

DE PROMINENTEN

De heilige Waldetrudis (tussen 620 en 625, Cousolre - 686 of 688, Bergen)
De vrouw die de wereld deze stad heeft geschonken! Door in de VIIde eeuw een klooster te stichten op het terras van één van de heuvels langs de vallei van de Hene, schreef de heilige Waldetrudis de eerste bladzijde van de geschiedenis van Castrilocus, wat later Montes en uiteindelijk Mons zou worden. Ook vandaag nog zijn alle Bergenaars en dus niet alleen de gelovigen, erg gehecht aan haar vrome leven vol goedheid.

Edmond Puissant (1860, Renaix - 1934, Bergen)
Aan deze kanunnik heeft men een echte schat te danken... Er bestaan nog 49 exemplaren, maar het enige exemplaar van de Bijbel van Gutenberg in België bevindt zich in Bergen! Dit werk, een essentieel baken van de verspreiding van kennis, verscheen slechts in een kleine oplage van ongeveer 180 exemplaren.

Orlandus Lassus (1531, Bergen - 1594, München)
Orlandus Lassus was een ster *avant la lettre*. Hij werd bewonderd in heel Europa, begreep zijn tijdperk perfect en maakte van die kennis gebruik om zijn muzikale genie ten volle ontwikkelen! In die mate dat men hem de *prins der muzikanten* noemde, il mirabile Lassus...

Charles Malapert (1581, Bergen - 1630, Vitoria Spanje)
De jezuïet astronoom en wiskundige Charles Malapert koos zijn tijdperk, of beter gezegd zijn roeping. Deze Bergense tijdgenoot van Galilei, Kepler en Christoph Scheiner onderzocht met hen de fundamente van de religie. Aan het begin van de 17de eeuw ontdekte hij de allereerste telescoop, gerealiseerd door Galilei. Hij perfectioneerde die

en verbeterde de kwaliteit van de metingen. De maan, de zon, de kometen... hij heeft voortaan een verklaring voor alles. En de lef om de visie van een goddelijke wereld geërfd van Aristoteles in vraag te stellen. Hij zal ook één van de eerste zijn die een kaart maakt van het maanoppervlak.

Jean Houzeau (1867, Hyon - 1959, Bergen)
Deze autodidact en gepassioneerde botanist was één van de eerste van Europa die een honderdtal soorten bamboe inventariseerde en klasseerde. Hij wijdde er zijn hele leven aan wat hem in staat stelde om de allereerste classificatiemethode voor bamboe op te stellen gebaseerd op de kenmerken van hun stammen, bladeren en wortels.

**Nicolas Hardenpont
(1705, Bergen - 1774, Bergen)**

De fruitteelt boeide hem meer dan het verlossen van zieltjes en Nicolas Hardenpont maakte dan ook naam in de pomologie, een discipline die in zijn tijd nog in zijn kinderschoenen stond. Hij was een echte pionier en produceerde via onuitgegeven selectiecriteria sappige in de mond smeltende peren zoals we die de dag van vandaag kennen! Na dertig jaar werk had de pomoloog er amper een twaalfstal geproduceerd, maar die zijn nu nog allemaal gekend en vermaard. Zijn selectiemethode was inderdaad draconisch! Een bewijs van zijn verdienste en doorzettingsvermogen. Nicolas Hardenpont zou kunnen worden beschouwd als de vader van de meeste peren met in de mond smeltend vruchtvlees die we vandaag kennen. Wetenschappers staan trouwens klaar om een stamboom op te stellen van de peren die ons heel wat preciezere informatie moet opleveren.

Théophile Guibal (1814, Toulouse - 1888, Morlanwelz)
Deze ingenieur gaf de kolenwinning wat zuurstof door een mechanisch ventilatiesysteem te perfectioneren om de lucht in de mijnen op zeer grote diepte te verversen en zo de strijd aan te gaan tegen de ondergrondse giftige gassen, waaronder grauwwuur. De ventilator Guibal kenmerkt niet alleen zijn tijdperk, in de hele wereld werken er zo'n 350! Théophile Guibal droeg samen met Alphonse Devillez, het pedagogisch project van de allereerste school voor ingenieurs in België: de beroemde École des Mines.

—
Jules Cornet
(1865, Saint-Vaast - 1929, Bergen)

Deze Bergense geoloog wordt erkend als de stichter van de geologie in Congo. Hij nam deel aan één van de vier expedities uitgestuurd door Leopold II naar Katanga, om de effectieve bezetting van het gebied te verzekeren en vooral om goud te vinden. Dat waardevolle metaal vond hij niet, maar hij stutte wel op de parel van Katanga: koper!

Met een potloodstreep eigende de Belgische koning Leopold II zich in 1885, tijdens de Conferentie van Berlijn, snel Katanga toe voor de neus van de inhalige Engelsen die de streek al goed kenden. Het was een gedurfde geste en de koning weet dat hij zijn autoriteit snel zal moeten laten gelden. Hij beslist om er vier expedities naar toe te sturen om dit onbekende territorium te bezetten, en vooral om de rijkdommen ervan te ontdekken. De koning hoopt er goud te vinden. Jules Cornet is nog geen 30 jaar als hij vertrekt voor één van die expedities in 1891. Dokter Amerlinck, een oude studiemakker, spreekt hem over zijn nakende tocht naar Congo. De Bergenaar heeft er wel zin in: de wetenschappelijke ontdekkingen die hem te wachten staan, gebieden ontdekken die niemand voor hem heeft bezocht, streken waar nog geen geoloog is geweest! Samen met Amerlinck stelt hij de aanvraag op voor een gesprek om mee te mogen op deze onderneming. Enige tijd later wordt hij aangenomen. Dat is het begin van het avontuur. Aan het hoofd van de expeditie staat kapitein Bia, bijgestaan door luitenant Francqui, luitenant Derscheid, dokter Amerlinck en de Bergense geoloog Jules Cornet.

Cornet vindt er geen goud, maar wel de immense rijkdommen van Katanga die vandaag nog altijd Valt in herhaling de inzet zijn van vele economische en politieke spelletjes: het koper!

Albert Toilliez (1816, Bergen - 1865, Bergen)
Een ingenieur die ook les gaf in de École des mines, maar toch vooral een gepassioneerde archeoloog die ons het mijngenie heeft leren kennen van de mannen uit het Neolithicum, in Spiennes. Hij was de eerste die het belang van deze site inzag en de eerste die ze identificeerde als een werkplaats voor het vervaardigen van bijlen.

Alphonse Briart (1825, Chapelle-lez-Herlaimont - 1898, Morlanwelz) en François-Léopold Cornet (1834, Givry - 1887, Givry)
Twee geologen van de *Bergense Carbon Valley* hebben het bestaan aangetoond van grote horizontale bewegingen van de aardkorst vanaf het Belgische steenkolenbekken. Zonder het te weten hebben deze ingenieurs van de École des Mines de grondslagen van de platentektoniek ontdekt. Daarmee waren ze hun tijd ver vooruit.

François-Bonaventure-Joseph Dumont, markies van Gages (Bergen, 1739 - Bachant, 1787)
De traditie wil dat één van de allereerste loges van het Europees continent - de Loge de la Parfaite Union – werd opgericht in Bergen in 1721. Deze eminente inwoner van Bergen is een van de hoekstenen van de *Belgische* vrijmetselarij. Hij hervormt en verenigt de vrijmetselarij door talloze loges op te richten en te ontwikkelen.

Martin Herman (1864, Herstal - 1938, Argenteau)
De ontdekkingen van Pasteur inzake de werking van bacteriën bij epidemieën waren een inspiratiebron voor Martin Herman die onophoudelijk streed om de ziekten uit te roeien die de armsten troffen, vaak omdat ze geen toegang tot hygiëne hadden. Deze pionier van de openbare gezondheid in België zette een hele reeks visionaire middelen in: een voertuig dat door de stad en de streek reed om infectiehaarden te steriliseren, een opvoedkundig museum, analyses van water of voeding, een performant laboratorium, wetenschappelijke en vulgariserende publicaties...

^
Jules Cornet
Detail Cornetite. Verzameling Koninklijk Museum voor Midden-Afrika.
Foto © J. Van de Vyver, KMMA Tervuren

Jean-Charles Houzeau
(1820, Bergen - 1888, Brussel)

Deze astronoom, humanist en autodidact uit Bergen kende een buitengewoon leven. De anticonformist was niet tot compromissen in staat en vrijheid lag hem na aan het hart. Jean-Charles Houzeau aarzelde niet en proefde van het leven. Als vrije leerling, grote reiziger, onvermoeibare werker vormde hij zichzelf overal in de wereld. Toen hij in de twintig was leidde zijn opmerkelijke werk inzake astronomie ertoe dat hij assistent werd in de Sterrenwacht van Brussel. Omwille van zijn republikeinse ideeën speelde hij die post kwijt. Jean-Charles Houzeau verliet België op zoek naar zijn idealen en trok naar de Verenigde Staten, een jonge en grote maatschappij. In Texas wordt hij al gauw geconfronteerd met de slavernij, die op de spits werd gedreven door de Secessieoorlog. Op gevaar van zijn eigen leven verdedigde deze humanist de waarden van gelijkheid, ondenkbaar in het racistische zuiden van de Verenigde Staten. Hij leidde de eerste krant van de zwarte Amerikanen, The New Orleans Tribune, waarin hij openlijk partij koos voor de afschaffing. 19 jaar later keert hij terug naar België als Directeur van de Koninklijke Belgische Sterrenwacht een bewijs voor de erkenning van zijn vele wetenschappelijke werk. In 1882 organiseert hij de eerste Belgische missie om de Venusovergang te bestuderen, een zeldzaam fenomeen waardoor het mogelijk werd om afstanden te meten die tot dan toe onbekend waren in het universum. Houzeau werd de eerste die de tot dan toe niet zo precieze berekeningsmethoden revolutionair wijzigde door een instrument uit te vinden: de heliometer met ongelijke objectieven. Jean-Charles Houzeau is een grote uitvinder en een Bergense superstar met 5 sterren!

Alfred Defuisseaux (1843, Bergen - 1901, Nimy)
Deze advocaat was een fervente verdediger van de arbeiders en een voorvechter in de strijd voor het algemeen stemrecht. Alfred Defuisseaux schreef *le Catéchisme du Peuple* in 1886. Er werden meer dan 200.000 exemplaren van verkocht en het werk droeg bij tot de bewustwording. Het was de start van een strijd die veel langer zou duren dan zijn leven. Algemeen stemrecht kwam er pas in 1948.

Achille Delattre (1879, Pâturages - 1964, Baudour)
Achille Delattre, een icoon van de sociale bewustwording, werkte meer dan tien jaar in de mijn en stond op de barricaden voor de arbeidersrechten. Nadien ging hij in de politiek en bekleedde hij de posten van burgemeester, volksvertegenwoordiger en tot slot minister. In 1936 diende hij de allereerste Belgische wet in betreffende de betaalde vakantie, die de arbeiders zes dagen vakantie bood per jaar.

Isabelle Blume
(1892, Baudour - 1975, Brussel)

Isabelle Blume: de vrouw die de vrouw een toekomst gaf! Voorvechtster van vrouwenzaken in een tijd waarin vrouwen zich hoofdzakelijk met huishoudelijke taken bezig hielden en voornamelijk een huishoudelijke opleiding genoten. Zij pleitte rusteloos voor echtelijke gelijkheid en een eerlijke plaats van elke vrouw in de maatschappij. In 1936 werd zij verkozen als volksvertegenwoordiger door een electoraat dat uitsluitend uit mannen bestond. Isabelle Blume vocht onophoudelijk voor het vrouwenstemrecht. Ze aarzelde niet om in die kwestie afstand te nemen van het officiële standpunt van haar partij die lange tijd afkerig stond tegen het vrouwenstemrecht. In 1945 diende zij een rapport in dat een stemming in de Kamer eiste ten gunste van dit recht, dat in 1948 uiteindelijk werd verworven. Een overwinning die voor deze onvermoeibare feministe slechts een middel was om de strijd voor gelijkheid tussen man en vrouw verder te zetten op andere fronten.

^
Jean-Charles Houzeau
«Venusovergang van 6 december 1882. Deel 1».
Gepubliceerd in de Annalen van het Koninklijke Observatorium van Brussel, 1ste editie, 1884. Collectie Koninklijke Observatorium van België.

^
Isabelle Blume
Affiche gemaakt ter gelegenheid van de 60ste verjaardag van de aanvaarding van het algemeen stemrecht voor vrouwen in België, 1948-2008. Cos, Aux femmes le droit de mourir mais non de voter, Brussel, Affiches Marci, s.d. Collection Institut d'histoire ouvrière, économique et sociale - IHOES (Seraing).

HET HEDENDAAGS WERK VAN OLIVIER CORNIL

Bergense Superstars

Fotograaf Olivier Cornil kreeg carte blanche voor de creatie van dit project van portretten in tekst en beeld. Hij ging gedurende enkele maanden op zoek naar inventiviteit. Op zoek naar gepassioneerde idealisten, miskende uitvinders, (te) discrete helden met een groot hart voor hun stad die allemaal dat grote laboratorium dat Bergen is, verrijken.

Hij verzamelde fantastische geruchten over een jonge man die wereldkampioen is in papieren vliegtuigjes, een rood tapijt geweven met bieten en uitgerold in Cannes... Echo's van een oude man die zijn leven heruitvindt voor als hij het niet meer kan zien. Van die intrigerende mond-aan-mond-geruchten creëerde hij ontmoetingen. Een portret. Een geschiedenis, levensgroot, waarbij de geruchten zich vermengen met de feiten, zich vermengen met het ontdekken van de ander.

Olivier Cornil is fotograaf, regelmatig elders, vaak hier, dol op landschappen en gefascineerd door ontmoetingen. Hij is afkomstig van Charleroi, woont in Braine-le-Comte en wil ons in beeld en woord tonen wat ons omringt, zonder versiersels en met menselijkheid.

LADYCHEF - Lisa Calcus

Lady Chef of the year 2012, chef van het restaurant *Les Gribaumonts*. Lisa wordt erkend door haar vakgenoten. Een vrouw in een mannenberoep, dat komt niet zo vaak voor... Hoewel de titel haar plezier doet, hecht ze er weinig belang aan. Waar het om gaat, meer dan iets anders, is de erkenning door de klant. De klant die terugkomt, opnieuw plaatsneemt, plezier beleeft aan wat er op zijn bord ligt en in zijn glas zit. Ik heb haar gevraagd over zichzelf te vertellen. Dat heeft ze gedaan. Ze vertelde over haar eerste stappen toen ze 19 jaar was, de liefde

GEBLINDDOEKT - Alfred Brunel

Alfred werd mij voorgesteld als zijnde één en al glimlach, op en top optimistisch, vol levensvreugde. Hij is 92 jaar en wordt blind: momenteel ziet hij enkel nog wazige vormen. Hij speelt toneel, zit op Facebook en schrijft mails, met de hulp van stemherkenningssoftware en Hortense, de digitale stem die zijn teksten leest. Hij gaat regelmatig zwemmen en af en toe trekt hij naar de fitness. Hij wil autonoom blijven en daarom blinddoekt hij zichzelf als hij thuis is. Op die manier wil hij wennen aan de duisternis waarin hij zich zal bevinden als hij niets meer ziet. Hij is gericht op de toekomst. Probeert de nadruk niet op het verleden te leggen door in het nu te leven. Hij stelt dat er geen twee gedachten tegelijk in zijn brein kunnen bestaan: hij bevrijdt zich van de negatieve gedachten en wil enkel de positieve behouden. Nu ik hem ontmoet heb zou ik zeggen dat Alfred humoristisch is, een slag voor het pessimisme, dynamisch. Als men mij vandaag voorstelt om me in dezelfde geestestoestand te bevinden als hij tegen dat ik zijn leeftijd heb, teken ik zonder nadenken. Geblinddoekt.

voor koken en kwaliteitsproducten, essentieel, over hoe ze leerde van haar ouders en grootouders. Al gauw dooft het gesprek uit. Lisa wil niet spreken. Ik vermoed omdat het niet haar manier van creëren is. Ze voelt zich beter met een mes in haar hand dan met woorden. Ik heb niet aangedrongen. Ik ben er teruggekeerd om te proeven, om te luisteren naar haar eigen woorden. Ook naar die van Nicolas, de sommelier, haar levensgezel, onlosmakelijk met haar verbonden. Het was een verrukkelijke ervaring en achteraf bedacht ik dat ik graag even goed zou kunnen schrijven als zij kan koken...

EEN RESOLUUT INTERACTIEF BEZOEK

Een bezoek aan de tentoonstelling *Mons Superstar!* is een innoverende ervaring, volledig in combinatie met de nieuwe technologieën. Om te beginnen krijgt elke bezoeker een tablet. Eerst wordt hij ondergedompeld in decors die het universum scheppen waarin hij opmerkelijke verzamelstukken kan ontdekken. Op die manier kan hij zich een eerste niveau eigen maken. In dit stadium ontdekt hij de mannen en vrouwen die worden voorgesteld. Om een duik te nemen in hun levensloop, hun geschiedenis en hun exploten kan hij steunen op het digitale hulpmiddel. Het tablet herkent een specifiek element op de vloer en biedt de bezoeker voor elk onderwerp een multimediale inhoud met uitgebreide informatie, geluidsfragmenten, interviews, animatie in virtuele realiteit, enz.... Bij dit bezoek is de tablet onmisbaar om een reis te maken door deze verzameling van nieuwe ideeën en deze galerij van mannelijke en vrouwelijke supersterren. In dit Europese culturele jaar brengt de technologie u nog maar eens in contact met cultuur!

HET DECORONTWERP

Om een tentoonstelling zoals *Mons Superstar!* te realiseren, bundelden de bedrijven Inytium (gespecialiseerd in het ontwerp en de installatie van audio-, videomateriaal en belichting) en Sien (expert inzake museumkunde en decorontwerp) hun krachten. Momenteel werken beide kantoren ook samen voor het prestigieuze nieuwe Memoriaal van Waterloo, dat de deuren zal openen in mei 2015.

Een ambitieus project als *Mons Superstar!* vergt een sterk multidisciplinair team. In nauwe samenwerking met de verantwoordelijken voor dit project, Charlotte Benedetti en Isabelle Delvaux – analyseerde Ghislain Belmans (Sien) de volledige verzameling en haar inhoud op kritische wijze. Evalueren, schrappen, toevoegen, alternatieven zoeken en de stukken verzamelen om de inhoud te stofferen... tot de alchemie werkt.

Om het project onder te brengen in de schitterende ruimte van het Voormalige Slachthuis, doet Sien een beroep op decorontwerper Marcos Vinals Basols. Het abstracte thematische universum van de verzameling werd plots concreet. De bezoeker kan de heilige polyfonie van Orlando di Lasso ontdekken in een studio-son, de krater van de astronoom Charles Malapert zoeken in een universum bezaaid

met sterren, de expeditie van Jules Cornet volgen in een ondergrondse holte en de progressieve mannelijke en vrouwelijke politici van Bergen ontmoeten in een labyrint van ideeën. De decors werden gerealiseerd door The Usual Suspect en Vonk Design.

De grafiek van de teksten, panelen, afbeeldingen en de visuele stijl van het tablet werden door Sien toevertrouwd aan grafisch ontwerper Olivier Ren-sonnet. De grafische panelen en omschrijvingen werden ontwikkeld in een minimalistische stijl om het decorontwerp en de verzameling hun verdiende plaats te laten innemen. Mooie uitvergrotingen van details van plannen en brevetten trekken de aandacht van de bezoeker op een tijdperk waarin uitvinders nog de mogelijkheid hadden om hun diverse talenten, wetenschappelijke en esthetische, te uiten. Alle afdrukken – met inbegrip van de portretten van de Superstars uit Bergen, gefotografeerd door kunstenaar Olivier Cornil – werden toevertrouwd aan de goede zorgen van Carlens Visual Design.

De begeleidende teksten van de tentoonstelling zijn van de hand van copywriter Jean-Louis Godet. De multimedidagids werd ontworpen en geprogrammeerd door Xavier Wielemans van Tiny Big Story. De video's en grafische animatie voor de tablet worden gerealiseerd door het team van Miam Miam, dat graag de tanden zet in een nieuwe uitdaging.

De motor van een tentoonstelling blijft ongetwijfeld de techniek. Het is dankzij die uitvoering dat de tentoonstelling draait. Dag na dag. Het technisch concept en de realisatie – audio, video, verlichting, tablets – werden verzorgd door Thierry Renard en Laurent Javaux van Inytium.

Het beheer en de coördinatie van deze bende kunstenaars, specialisten, technici... is de verdienste van de productie. Geert Werkers en Daisy Bloc van Sien waren de concertleiders.

DE COÖRDINATIE VAN DE TENTOONSTELLING

Dit project wordt gecoördineerd door Isabelle Delvaux en Charlotte Benedetti, en ondersteund door een wetenschappelijk comité bestaande uit historici van de twee universiteiten van Bergen (UMons en UCL-Mons), de Staatsarchieven te Bergen en twee andere federale wetenschappelijke instellingen, de Koninklijke Bibliotheek van België en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika.

Isabelle Delvaux werd als historica opgeleid aan de Katholieke Universiteit van Leuven en interesseerde zich in eerste instantie voor de Belgische steun aan het Zuid-Afrikaanse apartheidsregime. Nadien specialiseerde ze zich in museumkunde en deed ze ervaring op in het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika en later in het Brussels Museum voor Arbeid en Industrie (La Fonderie). In 2012 vervoegde ze het team van de Stichting Mons 2015 dat belast werd met de tentoonstellingen.

Na een artistieke praktijk in La Cambre en een specialisatie in cultureel beheer aan de Université Libre van Brussel werkte Charlotte Benedetti samen met verschillende teams van decorontwerpers en museologen aan tentoonstellingsprojecten. Zo droeg ze bij tot de creatie van het Bezoekerscentrum van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de tentoonstelling Congostraat in het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Haar beschouwingen inzake museumkunde en de uitdagingen die daarmee gepaard gaan bracht ze mee toen ze in 2012 aan de slag ging bij de Stichting Mons 2015 voor uitwerking van de tentoonstellingen.

HET TEAM VAN DE
TENTOONSTELLING

Organisator
Yves Vasseur, Algemeen Commissaris van de Stichting Mons 2015

Algemene coördinatie van de tentoonstelling
Isabelle Delvaux & Charlotte Benedetti

Museologisch concept
Charlotte Benedetti & Ghislain Belmans (Sien)

Wetenschappelijk onderzoek
Isabelle Delvaux bijgestaan door het wetenschappelijk comité en door Émilie Lobet

Wetenschappelijk comité
Pierre Tilly (UCL-Mons), Laurent Honnoré (Algemene Archieven van het Koninkrijk), Patricia Van Schuylenbergh (Koninklijk Museum van Midden-Afrika), René Plisnier (Université de Mons), Claude Sorgeloos, Marie Cornaz et Sandrine Thieffry (Koninklijke Bibliotheek van België)

Met steun van Camilla Cavicchi, Isabelle Françaix, Émile Pequet, François De Vriendt, Claude Houzeau de Lehaie, Marie-Claire Houzeau de Lehaie, Marc Lateur, Anne-Marie Bogaert-Damin, Jan Oprins, Jacques Chaplain, Michel De Reymaecker, Hélène Collet, Michel Finet, Vincent Vincke, Marie-Alexis Colin, Francesco Lo Bue, Yves Quinif, Hervé

Hasquin, Jean-Paul Deplus, Paul Blume, André Gotovitch, Jean-Marie Cauchies

Uitleeners
Koninklijk Museum van Midden-Afrika, Koninklijke Bibliotheek van België, Koninklijke Sterrenwacht van België, Algemene Archieven van het Koninkrijk, Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, de Stad Bergen, Centrale Bibliotheek van UMons, Universiteit van Luik, Universiteitsbibliotheek Gent, Belgisch Museum van de Vrijmetselarij, Mundaneum, Institut d'histoire ouvrière, économique et sociale, Hainaut Vigilance Sanitaire, Hogeschool in Henegouwen (ISIMS), Onze-Lieve-Vrouw-met-de-Roos ziekenhuis, de heer en mevrouw Houzeau de Lehaie, François Cornet, Klassiek lyceum van Diekirch

Fotografie Montois Superstars
Olivier Cornil
Concept en realisatie van de tentoonstelling
Inytium, Sien
Decors
Marcos Vinals Bassols
Grafiek
Olivier Rensonnet
Productie van de tentoonstelling
Geert Werkers & Daisy Bloc (Sien)
Thierry Renard (Inytium)

Realisatie decorontwerp en museologie
The Usual Suspect, Bouw van decors
Vonk Design, Decor van het labyrint
Fusano, Kaders
Carlens Visual Design, Druk
Thierry Renard (Inytium), Audiovisuele technieken, lighting design

Teksten
Jean-Louis Godet, Schrijver
Personal Copy, Vertalingen
Mediagids
Xavier Wielemans (TinyBig Story), Functioneel design en realisatie multimedia.
Nicolas Garitte en Chadi Abou Sariya (Miam Miam creative lab), Videoproductie en grafische productie
Michel Grigorakis, Audioproductie
Sébastien Squevin, 3D Infografie
Philippe Vendrix (CESR), apps Lassus & Cubiculum

IN DE MARGE VAN
DE TENTOONSTELLING

Op de binnenplaats van het Voormalige Slachthuis komt de cubiculum die de aanwezigheid van Orlando di Lasso in het hart van het tentoonstellingsproject benadrukt.

In de paleizen van de Renaissance was de cubiculum musicae (*muziekkamer*) een zaal waar muziekcollecties, manuscripten of gedrukt exemplaren, en muziekinstrumenten zorgvuldig werden bewaard.
In Bergen, in 2015, omvat de Cubiculum musicae Lassus voorzieningen om u muzikaal en visueel onder te dompelen in een muzikale creatie van de beroemde componist uit Bergen. Via een audiovisueel programma, ontworpen volgens wetenschappelijke criteria, biedt de Cubiculum musicae Lassus een onuitgegeven luisterervaring die emoties oproept bij de luisteraars; de aard van deze emotionele ervaring kan men verdiepen en begrijpen aan de hand van een app voor iPad en Android om het werk met een analytische blik te benaderen.

Het project dat werd uitgewerkt binnen het kader van Mons 2015, is de vrucht van een samenwerking tussen het Centre d'études supérieures de la Renaissance van Tours (Université François-Rabelais van Tours-Centre National de la Recherche Scientifique) en de Université Libre van Brussel.

Lijst van de ontwerpers:
Philippe Vendrix, Directeur van het Centre d'études supérieures de la Renaissance de Tours (CESR)
Marie-Alexis Colin, Professor, Université libre de Bruxelles
Camilla Cavicchi, Wetenschappelijk medewerker

post-doctoraat FNRS, Université Libre van Brussel
Hyacinthe Belliot, Ingenieur CNRS/CESR
Guillaume Blanc, Architect, AVF Production, Frankrijk
Alice Nué, Verantwoordelijke uitgave CESR
Vincent Besson, Ingenieur CNRS/CESR
Annie Coeurdevey, Onderzoekster verbonden aan het CESR
Manuel Mohino, Geluidsingenieur filmmonteur

Project partners

WERKEN

MONS SUPERSTAR! EEN LAND VAN UITVINDERS EN INNOVATIE.

De catalogus van de tentoonstelling

Ter aanvulling van het bezoek zal er een boek over de tentoonstelling, uitgegeven door Mons 2015, te koop worden aangeboden. Deze editie bevat uitgelezen stukken van de tentoonstelling, sporen van de grote verhalen die worden doorkruist, uitgekozen anekdotes en uitgezochte verzamelstukken. Het is dus geen volledige catalogus, maar wel degelijk een parcours bij het bezoek, een spoor en het geheugen van uw reis in het hart van de technologie en de Bergense Superstars!

Uitgever: Stichting Mons 2015 / **Auteurs:** Charlotte Benedetti en Isabelle Delvaux / **Graficus:** Laurent Sick
Het werk wordt verkocht tegen de prijs van 9€, 56 pagina's.

DE MONS VERS LE NOUVEAU MONDE. JEAN-CHARLES HOUZEAU. LETTRES DE JAMAÏQUE 1868-1876.

(en vente dans l'exposition)

Wetenschappelijke autodidact, eminente astronoom, strijdbare journalist, reiziger, ontdekker, uitvinder... Jean-Charles Houzeau (1820-1888) uit Bergen heeft zijn

leven gewijd aan studie en de verdediging van de misdeelden. Hij streed voor sociale gelijkheid in België, tegen de slavernij van de zwarten in de Verenigde Staten, reorganiseerde de Sterrenwacht van Brussel, maakte indruk op Darwin met zijn onderzoek naar de dierlijke psychologie... en laat ons een passionerende correspondentie na!

Uitgever: Koninklijke Academie van België (Classe des Sciences, 2015) / **Auteurs:** Hossam Elkhadem (ULB) en Marie-Thérèse Isaac (UMONS) / **Partners:** UMONS en de Stichting Mons 2015.

1000 PERSOONLIJKHEDEN UIT BERGEN EN OMSTREKEN. BIOGRAFISCH WOORDENBOEK.

(en vente dans l'exposition)

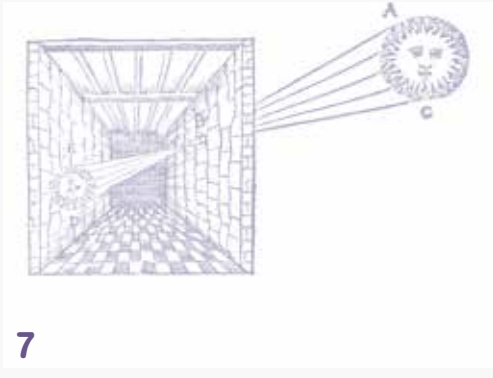
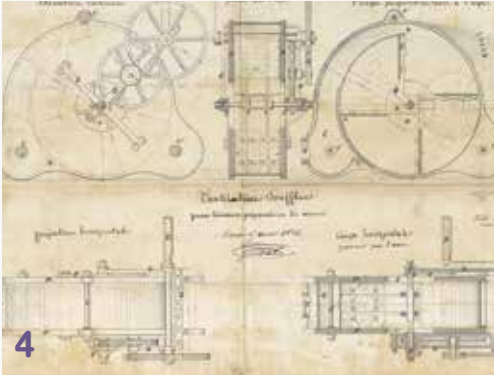
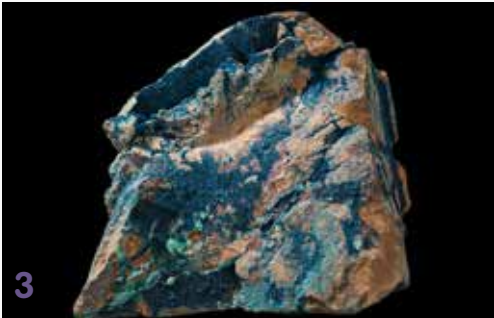
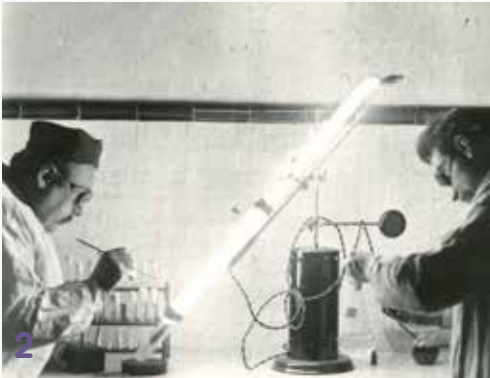
Een honderdtal auteurs combineren hun talent en kennis voor een onuitgegeven werktuig: het Historisch woordenboek van de persoonlijkheden van Bergen en omstreken. Bekende maar vergeten mannen en vrouwen die geschiedenis hebben geschreven omwille van hun daden, gedachten, invloed of bekendheid, worden in de bloemetjes gezet.

Onder leiding van Laurent Honnoré, René Plisnier, Caroline Pousseur en Pierre Tilly. Een project gesteund door het Rijksarchief binnen het kader van de projectbeurs Mons 2015, in samenwerking met de Stichting Mons 2015, het Federaal Wetenschapsbeleid, de UCL, de UMONS, de koninklijke Bibliotheek van België en de vzw Saicom.

HET VOORMALIGE SLACHTHUIS

Het Voormalige Slachthuis werd in 1854-1855 gebouwd door architect Charles Sury en werd volledig gerenoveerd alvorens het een andere bestemming kregen. Vandaag worden de gebouwen gebruikt voor het tonen van beeldende kunsten. Sinds 2006 is het open voor het publiek. Het hoofdgebouw, de grote zaal, is 70 meter lang en 10 meter breed. De originele ophanginrichting bleef behouden als verwijzing naar de oorspronkelijke functie van het gebouw. Ook de stal en de koelruimte werden aangepast aan de nieuwe functies. In de stal is de World Crafts Council Belgium ondergebracht, een vzw die begaan is met toegepaste kunst en de Koelruimte is een polyvalente zaal geworden.

BESCHIKBARE AFBEELDINGEN VOOR DE PERS

1. Nicolas Hardenpont
Reproductie. Annales de pomologie belge et étrangères, publiées par la Commission royale de pomologie, Brussel, F. Parent, volume 3, 1855. Collectie Koninklijke Bibliotheek van België.

2. Martin HERMAN (links), S. D.
Henegouwen Collectie Sanitaire Waakzaamheid.

3. Jules Cornet
Detail Cornetite. Verzameling Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Foto © J. Van de Vyver, KMMA Tervuren

4. Théophile Guibal, wijzigingen van het oorspronkelijke patent van 29 april 1858 (16 april 1866). Uit de verzameling van Algemeen Rijksarchief van de Het Koninkrijk 2-Depot Emile Cuvelier.

5. Isabelle Blume
Affiche gemaakt ter gelegenheid van de 60ste verjaardag van de aanvaarding van het algemeen stemrecht voor vrouwen in België, 1948-2008. Cos, Aux femmes le droit de mourir mais non de voter, Brussel, Affiches Marci, s.d. Collection Institut d'histoire ouvrière, économique et sociale - IHOES (Seraing).

6. Biblia Latina, 42-regelige Bijbel, ook Gutenberg Bijbel genoemd, ca. 1454.- Collectie van de Stad Bergen in bewaring bij de Centrale Bibliotheek van UMONS.

7. Charles MALAPERT, Austriaca Sidera heliocyclia astronomicis hypothesibus illigata, Douai, 1633. Collectie: Centrale Bibliotheek van UMONS.

8. Jean-Charles Houzeau
Klassieke weergave van een daglichtsensor gebruikt door Jean-Charles Houzeau voor observatie van de doorgang van Venus voor de zon in 1882. Jean Charles Houzeau «Venusovergang op 6 december 1882. Part, «in het Jaarboek van de Koninklijke Sterrenwacht Brussel, TV, Issue 1, 1884. Collectie van de Koninklijke Sterrenwacht België.

9. © Warvin

10. Albert Toilliez. © Olivier Rensonnet

PRAKTISCHE INFORMATIE

IK WIL ER ALLES OVER WETEN

Voormalig Slachthuis
17, rue de la trouille
7000 Mons
T +32(0)65 56 20 34

www.mons2015.eu

Tentoonstelling toegankelijk van dinsdag tot zondag,
van 10u00 tot 18u00
Gratis elke eerste zondag van de maand:
1 februari / 1 maart / 5 april / 3 mei

IK WIL EEN TICKET KOPEN OF RESERVEREN

Tarief : 8€ / 5€

Tarieven en reservaties

- VERMINDERD TARIEF : jongeren van 12 tot 25 jaar, senioren, groepen...
- TARIEF KINDEREN (- dan 12 jaar)
- TARIEF GEZIN (MIN. 1 VOLWASSENE/ MAX. 2 VOLWASSEN EN MAX. 5 KINDEREN JONGER DAN 18 JAAR).

U kunt tevens gebruik maken van de Pass Mons 2015 die 1 jaar geldig blijft

- SOLO: van 3 tot 21 toegangen
- DUO: van 6 tot 42 toegangen

FAMILIE (GEZINNEN): van 9 tot 63 toegangen

MEER INFO OP 065/39.59.39

Speciale acties

- B-Dagtrips individueel (trein+toegang) te koop in alle stations : van 9,8€ tot 22€ / Gratis voor -6 jaar / van 6 tot 12 jaar: 2€

Speciale activiteiten

- Gezinsnamiddag 24.01.2015 14:00 > 18:00 VANAF 2 JAAR GRATIS
Kom met het hele gezin naar het Openingsfeest en begin met een ontdekkingstocht op de 's ochtends ingehuldigde tentoonstelling Mons Superstar! met tal van leuke gezinsactiviteiten. In een verwarmde tent krijgt u doorlopend spelen, animaties en workshops aangeboden.

Hoe uw tickets reserveren en kopen ?

- Van maandag tot zondag van 10u tot 20u (feestdagen inbegrepen)
- aan de verkooploketten in Bergen
  - per telefoon: 065/39.59.39
  - 7 dagen/7, 24u/24
  - via www.mons2015.eu

- Reserveer een groepsbezoek of een geleid bezoek :
- Van maandag tot vrijdag van 9u tot 17u30
  - per telefoon : 065/35.34.88
  - per mail: groupes@ville.mons.be

Verlaagde prijs, namelijk 50% korting voor houders van een ING bankkaart en houders van een Thalys-treinticket, een geldig Thalys-vervoerbewijs voor de periode van het bezoek of een Thalys-kaart TheCard Silver, Gold of Platinum.

PARTNERS

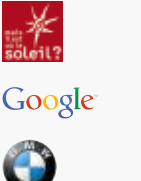
OFFICIËLE PARTNERS

PROJECT PARTNERS

OFFICIËLE LEVERANCIERS

PROJECT LEVERANCIER

MEDIA PARTNERS

PROJECT MEDIAPARTNERS

STICHTENDE INSTITUTIONELE PARTNERS

INSTITUTIONELE PARTNERS

CONTACTS

CHARLINE CAUCHIE
Nationale Franstalige Pers
+32 (0)479 77 42 23
charline.cauchie@mons2015.eu

JOHAN VREYS
Nationale Nederlandstalige Pers
+32 (0)474 63 66 41
johan.vreys@mons2015.eu

FONDATION MONS 2015

106 Rue de Nimy
7000 Mons (Belgique)
www.mons2015.eu

BE CULTURE (SPCC)
Lore Lambrechts & Charlotte
Materne, Project Coordinators
Séverine Provost, General Manager
+ 32 (0)2 644 61 91
+ 32 (0)478 43 66 67
info@beculture.be

Executive editor: Yves Vasseur

